

ШЕЗДЕСЕТ ПЕТ ГОДИНА УДРУЖЕЊА УРБАНИСТА СРБИЈЕ (УУС) /1955-2020./

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Током шездесет пет година постојања Удружење урбаниста Србије мењало је своје називе: Друштво урбаниста Србије, Урбанистички савез Србије и Удружење урбаниста Србије.

На оснивачкој Скупштини, одржаној у Београду, 20. маја 1955. године група од педесет ентузијаста на челу са арх. Николом Добровић, оснива **ДРУШТВО УРБАНИСТА СРБИЈЕ** као друштвено-стручну организацију чији је циљ окупљање свих снага непосредно или посредно укључених у урбанистичку делатност у Србији.

За првог председника Друштва урбаниста Србије изабран је арх. Никола Добровић, професор урбанизма на Архитектонском факултету у Београду.

После једанаест година, 1966. године, Урбанистичко друштво Србије трансформише се у **УРБАНИСТИЧКИ САВЕЗ СРБИЈЕ**.

Смисао ове промене била је тенденција да се активност пренесе на локалне градске организације урбаниста, а у Савезу се координира укупна активност.

Промене се дешавају и на нивоима републичких, покрајинских и општинских органа. Оснива се Републички секретаријат за урбанизам, стамбене и комуналне делатности и одговарајући органи покрајина, доноси се Резолуција о основама политике урбанизације у СР Србији, Одлука о издвајању буџетских средстава за израду просторних планова Републике и покрајина, афирмишу се локалне градске и општинске планерске организације, урбанистички заводи и слично.

На ванредној Скупштини у Сремским Карловцима одржаној 24. новембра 1990. године усвојен је нови Статут и промењен је назив Урбанистички савез Србије у **УДРУЖЕЊЕ УРБАНИСТА СРБИЈЕ**. На Скупштини је промовисана и Платформа за израду новог Закона о урбанизму.

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О УУС

УУС организовано је као јединствена струковна, стручна и друштвена организација урбаниста Србије.

УУС чини мрежа институција и појединаца из области урбанизма, просторног планирања, уређења грађевинског земљишта, заштите животне средине и сродних области.

Данас Удружење урбаниста окупља значајан број индивидуалних чланова (архитекти, грађевински инжењери, просторни планери, економисти, правници, еколози, геодети, саобраћајни инжењери, машински инжењери, географи, електроинжењери, шумарски инжењери, информатичари и инжењери хортикултуре). Уједно Удружење урбаниста чине и колективне чланице (јавна и приватна предузећа за израду урбанистичких планова, просторних планова и студија, предузећа за урбанизам, грађевинско земљиште и изградњу, факултети, институти и др.).

У циљу повезивања и размене искуства и знања са мрежама признатих и квалификованих европских стручњака, УУС је од 2009. године пуноправни члан Европског савета урбаниста – СЕУ (27 европских држава), а маја 2011. године у Београду је у организацији Удружења урбаниста Србије и свесрдну помоћ Архитектонског факултета – Универзитет у Београду одржана редовна седница Скупштине Европског савета урбаниста (ЕСТР).

Удружење је носилац највиших домаћих јавних/друштвених и професионалних признања и награда.

У просторијама Ректората Универзитета у Београду, јуна 2010. године, а у оквиру пројекта Пут ка врху од стране Медиа-Инвент из Новог Сада, Факултета техничких наука Нови Сад и РЕгионалне привредне коморе Београд додељена је Удружењу урбаниста Србије за развој урбанизма Повеља са златником „Капетан Миша Атанасијевић“.

Такође, Савез инжењера и техничара Србије (СИТС), у фебруару 2011. године, Удружењу урбаниста Србије доделио је Повељу: Најбоља ИТ организација Србије.

ЦИЉЕВИ УУС

Развијање делатности урбанистичког и просторног планирања.

Неговање професионалне етике.

Остваривање међународне сарадње на ширем простору, посебно кроз размену искустава, развој струке и заједничку организацију одређених манифестација и урбанистичко-архитектонских конкурса.

Значајније учешће у припреми законских одредби, прописа и програма који се односе на урбанизам, просторно планирање, изградњу и грађевинско земљиште.

Континуирано унапређивање сопственог статуса и достигнутог реномеа Удружења урбаниста Србије.

ДЕЛАТНОСТ УУС

Од многобројних активности УУС-е значајно је напоменути следеће:

- Унапређење политике просторног и урбаног развоја;
- Активно учешће у припреми и разматрању прописа у области урбанистичког и просторног планирања;
- Организовање научно-стручних скупова, семинара, Међународног салона урбанизма, Летње школе урбанизма и др.;
- Организовање урбанистичко-архитектонских конкурса;
- Публиковање стручних радова;
- Развијање сарадње са сродним институцијама, удружењима и предузећима у Србији и иностранству;
- Додела одговарајућих награда и признања за успешна достигнућа у струци.

МЕЂУНАРОДНИ САЛОН УРБАНИЗМА

Салон представља смотру најзначајнијих, актуелних остварења у области просторног и урбанистичког планирања, урбанистичког пројектовања и реализација.

У организацији УУС већ 29 година у континуитету, сваког 8. новембра, одржава се премијерна поставка Међународног салона урбанизма.

Учесници Салона су чланови УУС и заинтересоване организације, предузећа и појединци из Србије и иностранства.

У организацији Удружења урбаниста Србије, по први пут Салон урбанизма је одржан 8. новембра 1991. године у граду Нишу и тако у континуитету до данашњих дана и поред економских потешкоћа, ратова и слично. Међутим, из разних специфичних околности (највећа инфлација на свету, економска блокада и друго), 1993. године Салон урбанизма није одржан.

Првих 10 година, премијерна поставка Салона урбанизма одржавала се у Нишу, а затим непарних година у Нишу, а парних година у Крагујевцу, Бања Луци, Новом Саду, Бијељини, Шапцу, Лесковцу, Сремској Митровици, Руми, и Београду.

Са премијерном поставком се не завршава изложба радова, већ Салон урбанизма у току године гостује и у другим градовима Србије и иностранства (Салон траје током целе године).

У току свих година штампа се и посебан Каталог радова.

Број изложених радова задњих година кретао се у интервалу од 140 до 160 радова.

Број учесника Салона на премијерним поставкама достигао је и број од 500 до 600 посетилаца.

Радови из иностранства били су из Словеније, Аустрије, Италије, Чешке, Мађарске, Бугарске, Сједињених америчких држава, Аустралије, Федерације Босне и Херцеговине, Црне Горе, Хрватске, Македоније, Грчке, Кипра, Мексика, Велике Британије и још неколико држава.

Радови на Салону излажу се у следећим категоријама: 1. Регионални просторни планови и просторни планови подручја посебне намене 2. Просторни планови градова и општина 3. Генерални урбанистички планови и Планови генералне регулације 4. Планови детаљне регулације 5. Урбанистички пројекти и реализације 6. Конкурси 7. Истраживања, студије и пројекти из области просторног и урбанистичког планирања 8. Истраживања, студије и пројекти из области заштите природе, заштите предела, заштите животне средине и пејзажне архитектуре 9. Дигиталне технике, дизајн и продукција у урбанизму и архитектури; медијска презентација урбанизма и архитектуре 10. Публикације 11. Неостварени снови 12. Студентски радови

Награде Салона су: Велика награда Салона и награде за најбоље радове у категоријама.

Салон урбанизма је достигао висок реноме и постао је институција која има међународни карактер и масовност радова и учесника.

Салон урбанизма отвара и повезује просторе и људе, трасира путеве урбанистима и усмерава их у јединствен европски информатичко-комуникациони простор.

Салон није само такмичарски део. Салон је комуникација, пресек наших сазнања, визија и остварења, омогућава нам да видимо докле смо стигли, са циљем да трасирамо путеве ка европским интеграционим токовима. Салон је упознавање, размена искуства, дружење и нека нова пријатељства.

МЕЂУНАРОДНИ НАУЧНО-СТРУЧНИ СКУП – ЛЕТЊА ШКОЛА УРБАНИЗМА

Летња школа има извесну традицију као облик перманентног образовања урбаниста у нашој земљи.

Осамдесетих година прошлог века радила је у Дубровнику, тада седишту Савеза урбаниста Југославије. После распада бивше Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, деведесетих година успешно је организована летња школа у Шипову – Република Српска.

Почетком 21. века Удружење урбаниста Србије отвара нову активност организацијом Летње школе у мају 2005. године, са темом „Инвестиције на Западном Балкану“, Велика Плана-Покајница, 23-25. мај.

Наредних година биле су следеће теме:

- „Планирање, инвестиције и реализација ка европском законодавству“, Врњачка Бања, 19-21. јун 2006. г.
- „Инвеститори-инвестиције / Место и значај у изради стратегије просторног и урбаног развоја Србије/“, Тара, јун 2007.г.
- „Како до стратегије просторног и урбаног развоја на националном и локалном нивоу Републике Србије“, Крагујевац, јун 2008.г.
- „Место и улога учесника у новом Закону о планирању и грађењу као и Закону о државном премеру и катастру непокретности“, Златибор, 8-10. јун 2009.
- „Мониторинг и конверзија“, Тара, 2010.г.
- „Процеси легализације и усвајање и реализација урбанистичких и просторних планова“, Кладово, 2011.г.

- „Нови инструменти планирања простора у тржишним условима и Процена вредности непокретности“, Тара, 29-31.мај 2012.г.
- „Нови и актуелни закони о уређењу простора и њихово спровођење. Приоритетни инвестициони програми и објекти“, Тара, 30.05- 01.06.2013.г.
- „Актуелни прописи у планирању простора, урбанизму и изградњи. Комплементарни закони. Реиндустријализација“, Врњачка Бања, 25-27. јун 2014.г.
- „Плански основи. Урбане политике. Измене и допуне Закона о планирању и изградњи и Закона о државном премеру и катастру“, Крагујевац, 14-16. мај 2015.г.
- „Плански основи / Урбане политике / Измене и допуне закона о планирању и изградњи и Закона о државном премеру и катастру“, Јагодина, 17-19.мај 2016.г.
- „Урбанистичко и просторно планирање у последњој деценији / управљање геопросторним подацима- Републички геодетски завод / Издавање грађевинских дозвола–Е-дозвола / Спровођење новог Закона о становању“, Вршац, 01-03. јун 2017.г.
- „Измена закона о планирању и изградњи / Геосрбија, урбана комасација / Развојни коридори Србије и Југоисточне Европе“, Станишићи, Бијељина, 31.мај-02.јун 2018.г.
- „Урбанистичко планирање у новом закону објашњења, искуства и жеље / Анализа примене новог Закона о поступку уписа у катастар непокретности; национална инфраструктура геопросторних података – Геосрбија, нови садржаји; РГЗ – озакоњење бесправно изграђених објеката / Будућност је пред нама! каква је?“, Сомбор, 30.мај-01.јун 2019.г.
- „Будућност градова и урбанизма: Град и урбанизам у контексту светских перспектива и глобалних токова / Утицај управљачког система на уређење градских простора и развој урбанизма као дисциплине / Инвестиционе мапе и тржиште непокретности у време ванредног стања / Практичне и теоријске реакције у српском граду и урбанизму на глобалне климатске промене и недостатак одговарајућих коректива у градској пракси“, Пролом Бања, 01-03. Јул 2020.г.

Сва саопштења-писани радови штампају се у Зборнику радова.

Летња школа све више поприма међународни карактер. Предавачи су из Републике Српске, Црне Горе, Хрватске, Немачке, Словеније, Мађарске, Македоније, Федерације Босне и Херцеговине и Аустрије.

Циљне групе учесника су: урбанисти, планери, геодети, факултети и институти, министарства, државна управа, локална самоуправа, јавна и приватна предузећа, дирекције, заводи, инвеститори, пројектанти, извођачи изградње, банке, привредне коморе и међународне организације.

Летња школа је изузетно посећена, а број учесника креће се од 250 до 300.

ЗАВРШНЕ НАПОМЕНЕ

Удружење урбаниста Србије је једна од најстаријих струковних и професионалних организација на подручју Републике.

У континуитету, свих шездесет пет година, Удружење је окупљало изузетно стручне и квалитетне људе и увек је деловало у процесима урбанизације и развоја.

Крупне промене догађале су се у нашој земљи. Имали смо бурни процес урбанизације и „експлозивни“ раст градова. Прерастање сеоског у градско становништво било је међу најбржим у свету.

Затим долази период кризе па опет благи опоравак и тежња ка стабилизацији и прикључивању Европској Унији.

Сви ови процеси одражавали су се и на токове урбанизације, а истовремено њихово дејство је обострано и мултипликативно и било је у нераздној интеракцији становништва, делатности и просторно-физичке средине.

Кроз сталне промене у прошлости и садашњости, урбанисти су се сусретали са многобројним тешкоћама. Велики број визија је остварен, али има и визија које су оправдано или неоправдано неостварене.

У наредном периоду, основни циљ Удружења урбаниста Србије је развој урбанистичке и просторне делатности, професионализам, као и у континуитету унапређење сопственог статуса и достигнутог реномеа.